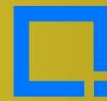

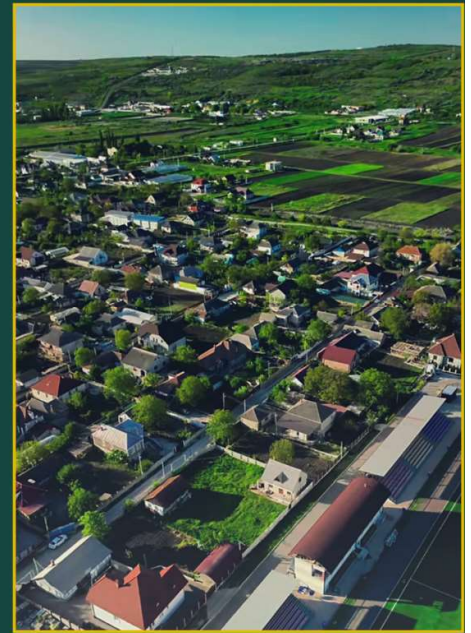
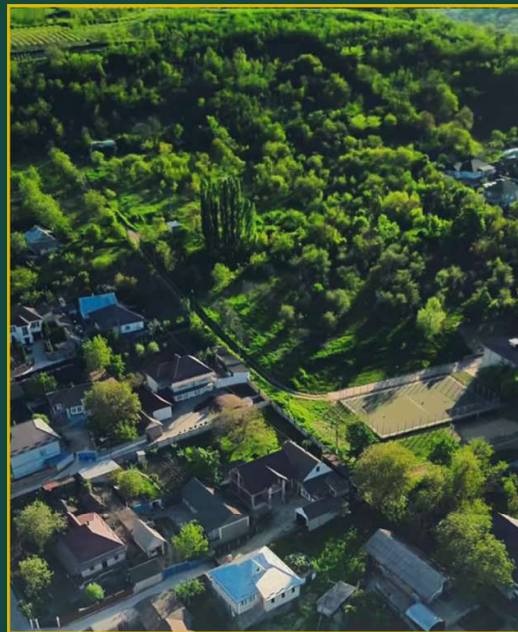
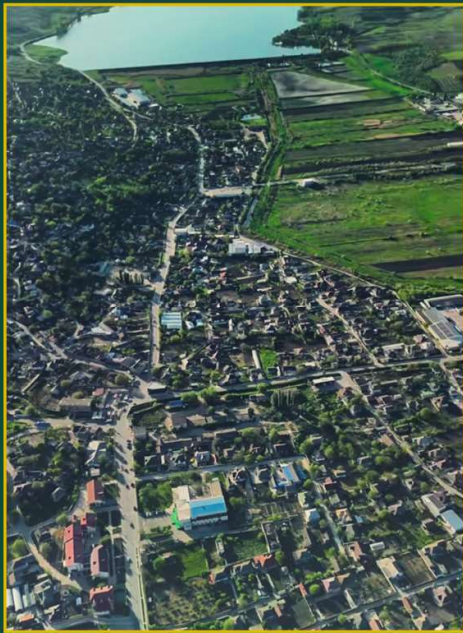

REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI

CENTRUL
DE POLITICI
ȘI INIȚIATIVE

CARTEA DE VIZITĂ “DESCOPERĂ COSTEȘTIUL” RAIONUL IALOVENI

Ediția nr. 1, 2025
Costești, satul care înflorește

COSTEȘTI

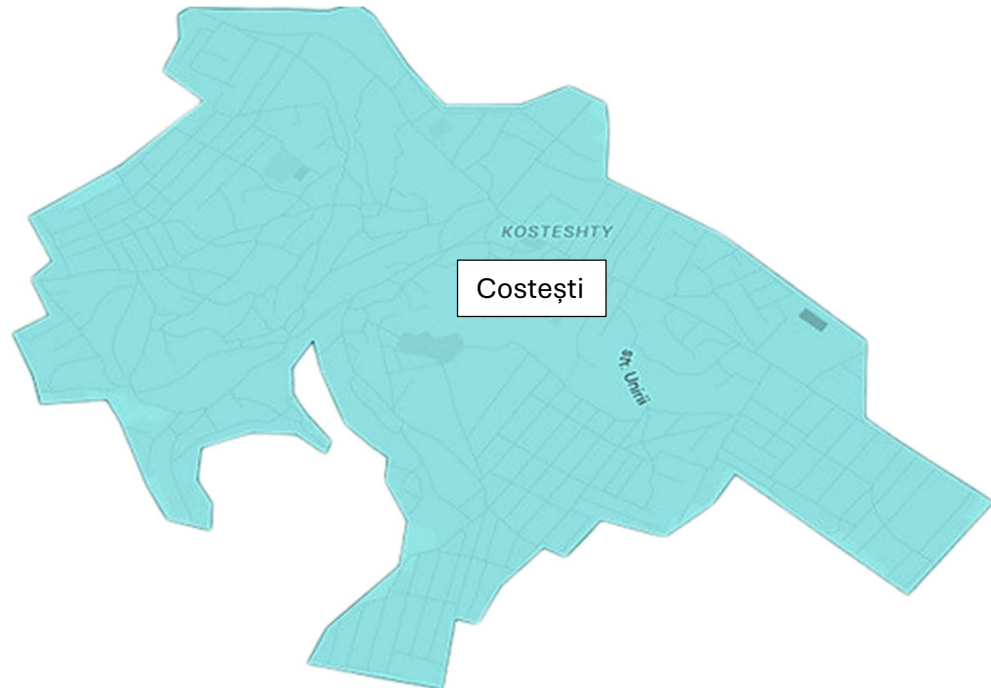

REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI

CENTRUL
DE POLITICI
ȘI INIȚIATIVE

CARTEA DE VIZITĂ “DESCOPERĂ COSTEȘTIUL”

Chișinău, 2025

Publicat de:

Primăria satului Costești, raionul Ialoveni

Elaborat de:

Centrul de Politici și Inițiative (CPI)
Chișinău, Republica Moldova

Coordonare generală:

Ilie Ionaș, primarul satului Costești

Alfred Silistrari, director executiv CPI

Conținut:

Alfred Silistrari, Chiosa Elena

Design:

Alfred Silistrari

Foto:

Fotografiile și elementele grafice (iconițe) sunt preluate din surse publice cu acces liber și au fost adaptate prin prelucrare grafică pentru uz informativ și necomercial. Drepturile de autor ale imaginilor originale aparțin creatorilor din mediul ..

Acest document a fost realizat de experții Centrului de Politici și Inițiative (CPI), cu sprijinul echipei Primăriei Costești, în scopul promovării locale, consolidării identității, comunității și coeziunii comunitare, sporirii transparenței activității administrației publice locale, precum și îmbunătățirii comunicării cu cetățenii, partenerii și potențialii investitori. Cartea de vizită reflectă totodată realizările administrației locale, prioritățile actuale de dezvoltare și oportunitățile existente în satul Costești.

Textele, datele și imaginile incluse în această publicație nu exprimă poziția oficială, ci reflectă exclusiv viziunea autorităților și a comunității locale. Informațiile au fost colectate din surse administrative, publice și fotografii din arhiva locală ori surse deschise, utilizate cu scop ilustrativ și necomercial.

MESAJUL PRIMARULUI SATULUI COSTEȘTI

Dragi locuitori ai satului Costești, stimați oaspeți și parteneri,

Costeștiul de astăzi este o localitate **mai puternică, mai activă și mai unită**. Un sat care privește cu încredere spre viitor și acționează responsabil în prezent.

În ultimii ani, ne-am propus nu doar să administrăm, ci să dezvoltăm satul prin diverse proiecte necesare, care să răspundă nevoilor reale ale comunității. Am investit în infrastructură, educație, cultură, sport, servicii publice, dar mai ales în încrederea reciprocă dintre **administrație și cetățeni**.

Realizările au fost posibile și datorita implicării directe a oamenilor din Costești, fie că sunt acasă, fie peste hotare. Diaspora costeștiului rămâne a fi parte activă și inima comunității noastre, susținând proiectele locale, păstrând legătura cu satul și contribuind activ la transformarea lui.

Această carte de vizită reflectă identitatea actuală a satului Costești și direcția noastră de dezvoltare. Ea oferă o privire în ansamblu asupra comunității, realizărilor și perspectivelor, fiind destinată cetățenilor, partenerilor și tuturor celor interesați de prezentul și viitorul localității noastre.

Cu încredere și deschidere, continuăm să muncim pentru un Costești modern, demn și solidar.

Cu respect,

Ilie Ionaș

Primarul satului Costești, raionul Ialoveni

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

1

**ISTORIA SATULUI
COSTEȘTI**

I. ISTORIA SATULUI COSTEȘTI

Satul Costești este mai mult decât o simplă localitate rurală, situat în inima raionului Ialoveni, această comunitate cu o identitate conturată de istorie, tradiții și oameni dedicați și-a păstrat de-a lungul secolelor spiritul de oameni viteji, forță comunitară și respectul valorilor autentice. De la prima atestare documentară din anul **1573**, când Ioan Vodă cel Cumplit confirmă dreptul asupra unei jumătăți din moșia Costești, satul a evoluat constant, devenind o vatră de cultură, spiritualitate și demnitate locală.

Costeștiul a cunoscut o dezvoltare demografică, evoluând de la un sătuc cu doar câteva zeci de gospodării la începutul secolului al XIX-lea, la o comunitate viguroasă, cu sute de familii stabilite până la finalul aceluiași secol. Încă de atunci, satul s-a remarcat prin deschiderea sa către oameni veniți din alte regiuni ale țării și chiar din afara ei. În special, după marile conflicte ruso-turce, Costeștiul a devenit loc de popas și apoi de trai pentru numeroși soldați și familii care au ales să se stabilească în Basarabia. Această deschidere și capacitate de integrare au devenit parte din identitate locală – **un sat care a știut să primească oamenii cu deschidere și să-i transforme în parte dintr-o comunitate unită, în care fiecare generație și-a adus contribuția la conturarea unei identități locale.**

Religia, tradițiile și valorile spirituale au constituit dintotdeauna temelia identității costeștenilor, devenind nu doar o moștenire de preț, ci un patrimoniu care continuă să dea sens vieții cotidiene. Transmise din generație în generație, aceste valori au conturat cultura locală, au legat oamenii prin solidaritate și au conferit un sens aparte fiecărei etape din viața de zi cu zi. Încă din 1783, când s-a ridicat prima biserică din lemn cu acoperiș din stuf, credința a devenit o parte inseparabilă a vieții satului. În decursul anilor, biserica modestă din lemn a fost înlocuită treptat de lăcașuri mai solide, culminând cu actualul edificiu impunător, construit între 1908-1909 la inițiativa preotului Dumitru Sava Baltaga, după planurile arhitectului Cupcea. Clopotul monumental, de aproape cinci tone, adus din Sankt Petersburg în 1914, răsună și astăzi peste sat, purtând cu el ecoul credinței, identității și unității costeștenilor.

Astăzi, Costeștiul este una dintre cele mai mari și dinamice localități rurale din Republica Moldova – **un sat care îmbină armonios tradiția, modernizarea, aspirațiile și rădăcinile.** Cu o administrație locală implicată, proiecte ambițioase și cetățeni activi, Costeștiul este mai mult decât o simplă localizare pe hartă: **este o comunitate vie, care își onorează trecutul, construiește cu responsabilitate prezentul și privește spre viitor cu încredere.** De la infrastructură și educație, până la cultură și sport, fiecare familie, fiecare inițiativă și fiecare realizare contribuie la identitatea unui sat care evoluează cu demnitate.

Aceasta este esența Costeștiului – **o comunitate care își respectă rădăcinile și își păstrează angajamentul neclintit de a construi un viitor demn, durabil și solidar pentru toți locuitorii săi.** Chiar și departe de casă, cei plecați nu au încetat niciodată să simtă, să sprijine și să rămână parte din viața satului. **Diaspora costeșteană este și va rămâne o prezență vie în inima comunității.**

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

2

COSTEȘTIUL DE AZI

II. COȘTEȘTIUL DE AZI – UN SAT MARE, ACTIV ȘI ÎN CONTINUĂ MIȘCARE.

01 SUPRAFAȚĂ TERITORIALĂ

Costești are o suprafață totală de **6913,08 ha**, dintre care:

- **61%** sunt terenuri agricole (2808,33 ha teren arabil și 1002,8 ha plantații);
- **9%** fond forestier (păduri);
- **690,20 ha** terenuri intravilan.

02 POZIȚIONAREA GEOGRAFICĂ

Satul Costești este situat în raionului Ialoveni, la:

- **46.8677°** latitudine și **28.7686°** longitudine;
- cu o altitudine medie de **49 metri** față de nivelul mării.
- Este poziționat strategic la doar **7km** de centrul raional Ialoveni și **17 km** de capitala Chișinău.

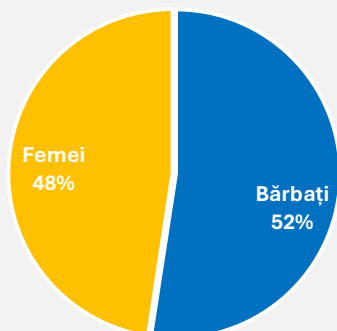
03 POPULAȚIA

Conform datelor statistice oficiale din anul 2024, satul Costești are o populație de **10.200 de locuitori (8.427 cu domiciliul stabil conform Recensământului)**, ceea ce îl menține ca cel mai mare sat din Republica Moldova.

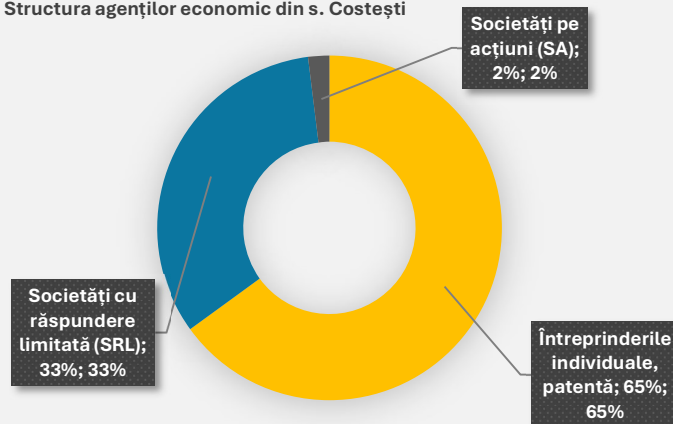
04 ECONOMIA LOCALĂ

Satul Costești se remarcă drept una dintre cele mai dinamice localități rurale din Republica Moldova, cu o economie locală diversificată și activă. Cele **90 de entități de entități economice** înregistrate reflectă o structură dominată de microîntreprinderi și afaceri de familie, axate pe comerț, servicii, industrie alimentară și transport.

Populația s. Costești pe sexe

Structura agenților economici din s. Costești

Aflat în raionul Ialoveni, în zona central-sudică a Republicii Moldova, satul Costești este situat la o distanță de **7 km de or. Ialoveni** și la **17 km de capitala Chișinău**. Această poziționare geografică favorabilă îl plasează într-o zonă accesibilă și strategică, aproape de centrele urbane importante, dar păstrând caracterul autentic al unei localități rurale.

Satul Costești se întinde pe o suprafață generoasă de **69,13 km²** fiind una dintre cele mai întinse localități rurale din țară. Peisajul este dominat de coline domoale, câmpiile fertile și de prezența râului Botna, care traversează satul și oferă nu doar resurse naturale importante, ci și un farmec aparte mediului înconjurător. Această așezare geografică a influențat decisiv profilul economic al localității, favorizând dezvoltarea agriculturii, a activităților comerciale locale, dar și a turismului rural și ecologic.

Conform datelor oficiale disponibile pentru anul 2024, satul Costești numără **aproximativ 10.200 de locuitori**, organizați în peste **4.200 de gospodării**. Recensământul populației realizat în același an a înregistrat **8.427 de persoane cu domiciliul stabil**, cifră care confirmă statutul de **cel mai mare sat din Republica Moldova**.

Comunitatea din Costești este caracterizată de o structură demografică echilibrată, cu o proporție însemnată de tineri și familii active, alături de o generație în vârstă stabilă și implicată social. În ultimii ani, se observă o tendință moderată de revenire a unor locuitori din diasporă, precum și un interes sporit pentru investiții în locuințe, infrastructură și afaceri locale. Acești factori contribuie la menținerea unei vitalități economice și sociale remarcabile pentru o localitate rurală.

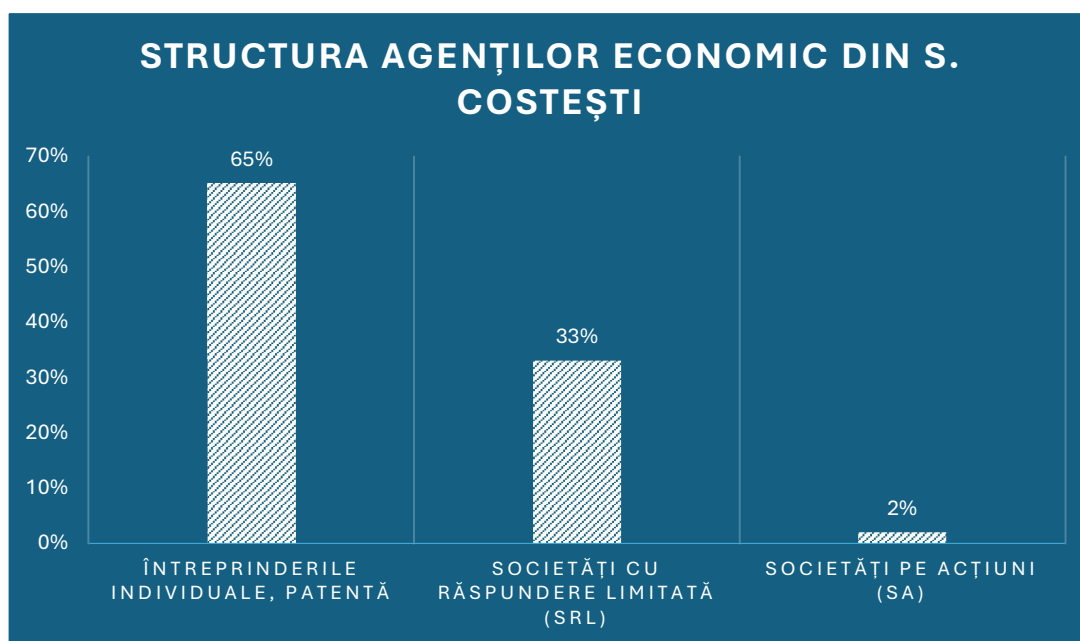
Structura demografică este una echilibrată: tinerii **sub 35 de ani** reprezintă aproximativ **o treime din populație**, în timp ce persoanele vârstnice (peste 60 de ani) constituie în jur de **25%**. De asemenea, **patru din zece familii** sunt familii cu copii minori, ceea ce reflectă un grad înalt de stabilitate familială și potențial de creștere pe termen mediu. Un alt aspect semnificativ este tendința constantă de **revenire a locuitorilor din diasporă**, estimată la **peste 250 de persoane în ultimii trei ani**, însoțită de investiții vizibile în construcții de locuințe, extinderea rețelelor de utilități și inițierea de mici afaceri. Acest fenomen, împreună cu proximitatea față de Chișinău, susține un ritm pozitiv de dezvoltare locală.

Prin urmare, Costeștiul nu este doar cel mai mare sat al țării din punct de vedere numeric, ci și o comunitate cu **o vitalitate demografică reală**, unde dinamica generațiilor,

implicarea socială și spiritul de revenire și reconstrucție creează un cadru favorabil pentru progres economic, social și instituțional.

Costeștiul reprezintă una din **cele mai dinamice localități rurale** din Republica Moldova din punct de vedere economic. Poziționarea geografică avantajoasă – în imediată apropiere a capitalei a contribuit la dezvoltarea unei economii locale diversificate, în care se regăsesc activități comerciale, agricole, industriale, de prestări servicii, transport, alimentație publică, sănătate, construcții, dar și industrii creative sau domenii specializate.

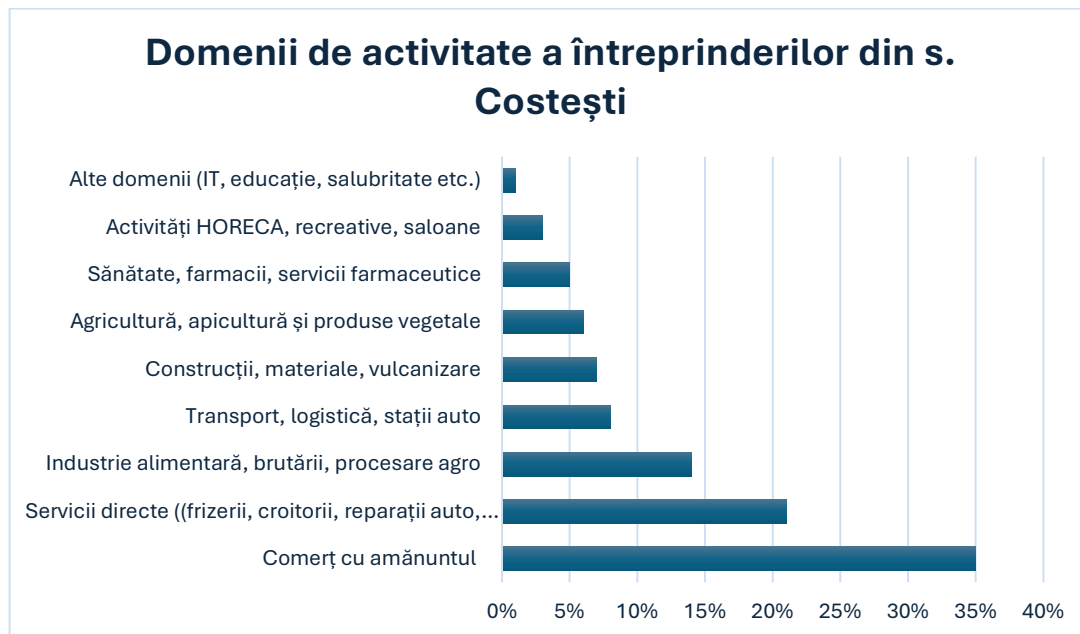
La nivelul satului Costești sunt înregistrate oficial **90 de entități economice** active după cum urmează:

Economia locală este dominată clar de microîntreprinderi, peste 85% dintre agenții economici majoritar au sub 10 angajați – structura fiind compusă din mici magazine, prestatori de servicii, brutării, croitorii, patiserii, spălătorii auto și altele. Costești are o rețea comercială foarte activă: **produse alimentare, textile, bunuri de uz casnic**, cu magazine specializate și nespecializate, deservind inclusiv populația satelor vecine. Se dezvoltă domenii de nișă: **patiserie artizanală, produse cosmetice naturale, vinificație locală**, dar și **servicii informatice și reparații electronice**. Sunt în creștere firmele din transport persoane și marfă, precum și cele din salubritate, terase, restaurante și turism rural.

Unele gospodării desfășoară activități agricole (apicultură, horticultură, producție de ulei vegetal, fructe, legume), integrându-se treptat într-un lanț economic local valoros.

Economia locală beneficiază de reputația bună a unor branduri locale (Floreni, Sanfarm-Prim, Moldretail), dar și de spiritul antreprenorial al familiilor și tinerilor. Distribuția pe sectoare arată o economie locală diversă, dar cu o concentrare semnificativă pe comerț, servicii și industrie alimentară:

Costeștiul este un exemplu relevant de comunitate rurală în tranziție economică, cu o economie mixtă, activă și diversificată, în care coabitează inițiative de familie și afaceri consolidate. Poziția geografică și infrastructura în extindere sporesc atractivitatea localității pentru investitori, antreprenori și dezvoltatori.

REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI

PARTEA

3

VIAȚA ÎN COSTEȘTI

III. VIAȚA ÎN COSTEȘTI – COMUNITATEA ȘI OAMENII

01

EDUCAȚIE

Educația este un pilon esențial al comunității din satul Costești, fiind susținută printr-o rețea instituțională diversificată, care deservește peste **2.200 de copii/elevi** din localitate și din satele învecinate. În prezent, sistemul educațional include:

- **2 licee;**
- **5 grădinițe;**
- **1 școală de muzică;**
- **Centru social de creați**

03

SPORT

În Costești, sportul nu este doar o activitate extracurriculară, ci o parte esențială a vieții comunitare, un simbol al unității, sănătății și al performanței. Zeci de copii, tineri și adulți își găsesc pasiunea și disciplină prin mișcare, antrenament și competiție. În sat funcționează **Școala Sportivă pentru Copii și Tineret:**

- cu **13 grupe de instruire;**
- **8 antrenori** calificați;
- **211 copii** înscriși;
- cu diverse discipline sportive: **fotbal, judo, taekwondo, baschet, volei, șah și tenis de masă**

Costești dispune și de un **Complex Turistic Sportiv din Costești** cu o capacitate de **peste 1.500 de locuri**, este locul unde prind viață meciuri, antrenamente intense și evenimente locale.

02

TINERET

Tinerii din Costești reprezintă forța motrice a transformării locale – o generație activă, vizionară și profund implicată în viața comunității. Cu peste **3.000 de tineri** cu vârste între **14 și 35 de ani**, satul se remarcă drept unul dintre cele mai dinamice centre rurale din Republica Moldova.

Un exemplu de implicare concretă este **Consiliul Local al Tinerilor din Costești**, susținut de **Centrul Multifuncțional Socio-Cultural**, care oferă tinerilor o platformă reală de dialog cu autoritățile locale și o cale directă de implicare în procesul decizional.

04

CULTURĂ

Cultura ocupă un loc central în viața comunității din s. Costești, fiind un fundament al identității locale și coeziunii sociale. Activitățile culturale sunt diverse, bine organizate și implică toate generațiile – de la copii la seniori. În centrul acestor activități se află **Centrul Multifuncțional Socio-Cultural Costești**, care găzduiește:

- **Biblioteca modernizată;**
- **Consiliul Local al Tineretului;**
- **Clubul Femeilor Active;**
- **Clubul persoanelor în etate “Vârsta de aur”**
- **4 colective artistice cu titlul „Model”;**
- **Ansamblul de dansuri populare „Botnișoara”;**
- **Clubul de șah în formare;**
- **Muzeul localității – în curs de constituire.**

4.1. Educație

Educația reprezintă un pilon esențial al comunității satului Costești și al progresului local. Sistemul educațional acoperă toate nivelurile de educație, de la educație timpurie până la cea liceală, reunește o rețea extinsă de instituții care contribuie, zi de zi, la formarea a peste **2.200 de copii și elevi** din Costești și localitățile învecinate.

Cele **5 grădinițe** din localitate găzduiesc circa **500 de copii**, oferindu-le un cadru singur și stimulatив pentru dezvoltarea timpurie. Activitățile sunt orientate spre joc, socializare, deprinderi practice și pregătire pentru școală, sub îndrumarea cadrelor didactice calificate. Grădinițele dispun de săli modernizate, mobilier adecvat vârstei copiilor și curți amenajate pentru activități atât în interior cât și în aer liber.

Personalul didactic, compus din cadre calificate și dedicate, menține un standard înalt al calității educației timpurii și pune accent pe dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil, atât din punct de vedere intelectual, cât și emoțional.

În plus, relația deschisă între educatori, părinți și administrația locală asigură un climat de încredere și cooperare, orientat spre binele copilului și dezvoltarea continuă a serviciilor preșcolare. Prin atenția constantă acordată condițiilor de învățare și implicării comunitare, grădinițele din Costești devin un model de bună practică pentru mediul rural.

Grădinițele din Costești sunt mai mult decât instituții educaționale – sunt spații vii, în care copilăria este celebrată zi de zi prin joc, culoare, dans și creativitate. În cele 5 grădinițe din sat, copii pășesc zilnic într-un mediu sigur, vesel și încurajator, ghidați de cadre didactice atente și pasionate.

Fiecare grădiniță din Costești are propria ei personalitate, dar toate împărtășesc aceleași valori: grijă, implicare, dezvoltare armonioasă și dragoste pentru educație. Sălile sunt decorate tematic în funcție de evenimentele calendaristice, iar serbările devin adevărate spectacole de lumină, dans și emoție, în care micuții își exprimă bucuria de a fi împreună.

Cadrele didactice, în mod vizibil implicate în organizarea activităților și în educația non-formală, sunt sprijinul de nădejde al părinților în formarea copiilor – nu doar la nivel cognitiv, ci și emoțional și social.

Activitățile de creație artistică, lucrările hand-made și colțurile tematice cu decorațiuni sunt dovezi ale unui proces educațional viu, aplicat, în care copiii învață prin joc, prin simțuri și prin colaborare.

Pe segmentul **învățământului general**, Costeștiul găzduiește **2 licee** (Liceul Teoretic Costești și Liceul Teoretic Olimp). Instituțiile școlare nu doar că asigură acces la educație de calitate pentru copiii din sat, ci atrag elevi și din satele Pojoreni (nivel gimnazial) și Molești (nivel liceal), Zîmbreni, Hansca devenind un centru educațional zonal. Procesul didactic este susținut de cadre didactice profesioniste, infrastructură modernizată și dotări digitale în unele săli de clasă.

În 2024, **Liceul Teoretic "Olimp"** din Costești a devenit un simbol al transformării educaționale moderne în mediul rural. Ca parte a unei reforme curajoase, instituția a fuzionat cu fostul Gimnaziu din localitate, formând o comunitate educațională mai puternică și bine echipată să răspundă nevoilor generațiilor viitoare.

Așadar, **Liceul Teoretic "Olimp"** a fost inclus în rețeaua națională „**Școala Model**”, un proiect al Ministerului Educației și Cercetării care sprijină transformarea școlilor în instituții de învățământ moderne, bine dotate și adaptate cerințelor actuale.

Acest proiect prevede renovarea și dotarea integrală a instituției de învățământ care face parte din rețeaua națională "Școală model". Scopul proiectului ține de infrastructură modernă și dotări de ultima generație, spații educaționale prietenoase, metode moderne de predare, formare continuă a profesorilor, deschidere spre comunitate.

Liceele promovează o educație integrată, în care elevii sunt încurajați să participe la concursuri naționale și olimpiade școlare, campanii civice și proiecte de voluntariat, activități artistice, tabere educaționale și mobilități internaționale.

În Costești, educația nu se încheie la finalul orelor de lecții, ci continuă în fiecare experiență care îi formează pe tineri ca cetățeni activi, responsabili și deschiși către viitor.

Inițierea fuziunii

Finalizarea fuzionării

Obținerea statutului
“Școală model”

În Costești, educația prin artă este o altă componentă esențială a formării copiilor și tinerilor, contribuind la dezvoltarea personalității lor și la cultivarea respectului patrimoniului cultural. **Școala de Muzică „Filip Todirașcu”** este un exemplu de excelență în acest sens. Cu un colectiv dedicat de profesori și o structură bine organizată, instituția găzduiește **68 de elevi** care studiază **instrumente clasice și populare** – de la pian și vioară, până la acordeon, nai și fluier. Pe lângă formarea muzicală, școala contribuie la cultivarea sensibilității artistice și a disciplinei în rândul tinerilor, oferindu-le ocazia să participe la concursuri, recitaluri și evenimente culturale locale și raionale.

Complementar acestui spațiu al armoniei muzicale, **Centrul Social de creație „Sfântul Filaret cel Milostiv”** este locul unde creativitatea prinde formă prin meșteșuguri tradiționale. Aici, copiii învață cu răbdare și pasiune **pictura pe sticlă, broderia, croșetăria, ceramica și țesutul la stative**, activități care îmbină esteticul cu

simbolistica națională și valorificarea identității locale. Sub îndrumarea unor instructori devotați, tinerii deprind nu doar tehnici artizanale, ci și valori precum migala, respectul pentru tradiție și bucuria de a crea cu propriile mâini.

Aceste două instituții – una muzicală, cealaltă dedicată meșteșugurilor – completează în mod armonios oferta educațională a comunității. Ele transformă talentele locale în expresii autentice ale culturii, contribuind la **promovarea limbii române, a valorilor naționale și a coeziunii comunitare**. Într-un sat care își respectă rădăcinile și investește în viitorul său prin cultură, arta devine un liant între generații și o expresie vie

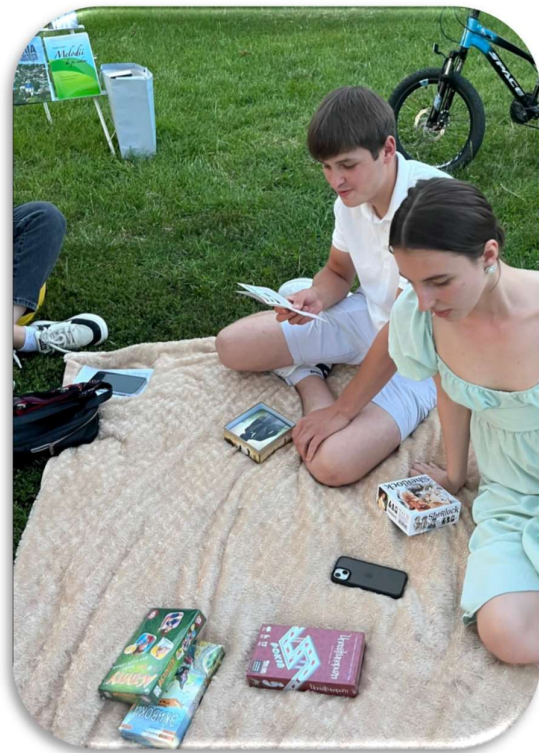
4.2. Tineret și sport

Tinerii din Costești reprezintă motorul comunității – activi, implicați în viața publică, socială și culturală a localității. Cu peste **3.000 de tineri** cu vârste între **14 și 35 de ani**, Costeștiul este una dintre cele mai tinere localități rurale din Republica Moldova.

Tinerii din Costești se implică activ în viața comunității, contribuind la transformarea localității într-un spațiu european, modern și dinamic. De la participare la proiecte sociale, ecologice și culturale, până la organizarea de evenimente sportive, acțiuni de voluntariat, dezbateri civice, tinerii demonstrează că importanță aplicării principiului de cetățenie activă. Una dintre cele mai reprezentative este **Consiliul Local al Tinerilor din Costești susținut de Centrul Multifuncțional Socio-Cultural Costești**. Consiliul reprezintă un grup care reunește tinerii lideri dornici să participe activ la procesul decizional local. Prin acest mecanism, vocea tinerei generații este ascultată în cadrul Primăriei, iar proiectele lor primesc sprijin real din partea autorităților publice locale.

În paralel, în Costești funcționează și numeroase grupuri informale care desfășoară activități de educație non-formală, formare profesională, dezvoltare personală, dar și promovare a valorilor europene. În parteneriat cu organizații din țară și de peste hotare, tinerii au beneficiat de instruirii în domenii precum: antreprenoriat social, leadership civic, ecologie, incluziune socială și digitalizare.

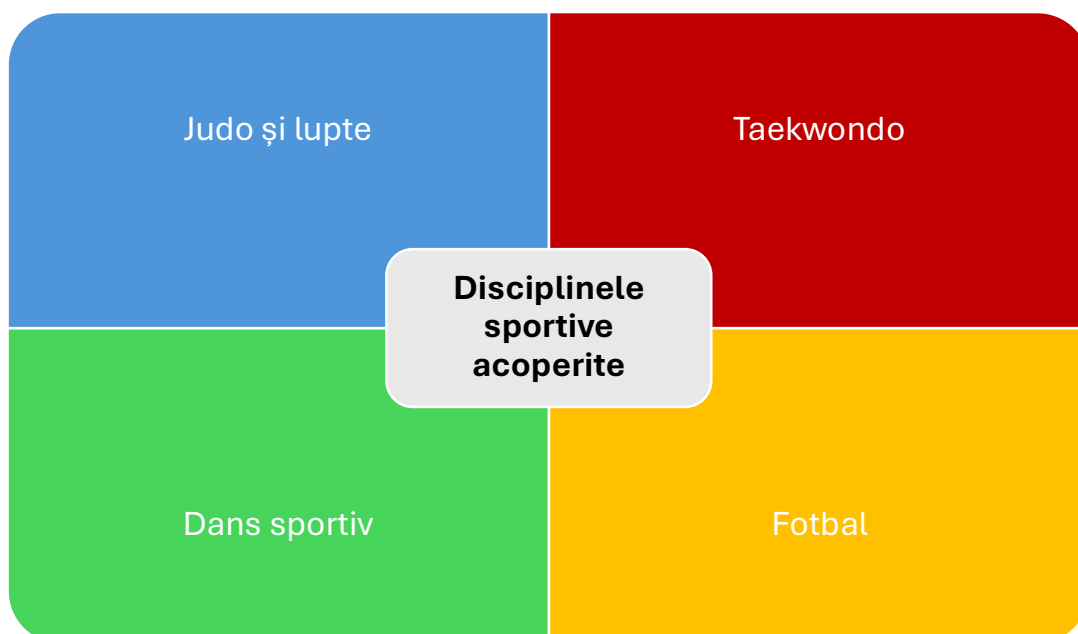

Sport

Cu fermitate putem sublinia faptul că sportul în s. Costești ocupă un loc important în viața comunității, fiind promovat ca mijloc de dezvoltare personală, socializare și menținere a unui stil de viață sănătos, în special în rândul copiilor și tinerilor. Primăria s. Costești în parteneriat cu antrenori dedicați și părinți implicați, a susținut constant dezvoltarea infrastructurii sportive și diversificarea activităților disponibile.

Un element central în dezvoltarea sportivă a generațiilor tinere din Costești este **Școala Sportivă pentru Copii și Tineret**, instituție care oferă un cadru organizat, susținut metodologic și pedagogic, pentru inițierea și perfecționarea copiilor în diverse ramuri sportive. Peste **200 de elevi** frecventează cursurile oferite de școală, sub îndrumarea unor antrenori calificați, care pun accent pe formarea fizică, tehnică și psihologică a sportivilor în devenire. Activitatea se desfășoară în paralel cu învățământul general, ca program extracurricular autorizat și susținut de administrația publică locală și raională.

Complexul Turistic Sportiv Costești este inima activităților fotbalistice din localitate. Acest stadion modern, cu o capacitate de **1500 de locuri**, este dotat cu vestiare, tribune și sistem de iluminare, fiind gazda antrenamentelor și competițiilor organizate în parteneriat cu **Federația Moldovenească Fotbal**.

La Costești, fotbalul este mai mult decât un sport – este o pasiune colectivă, o formă de identitate locală și o tradiție cultivată din timp. Activitatea fotbalistică este practică atât de grupele de juniori fotbaliști, dar și de echipele de seniori și veterani care participă în competiții raionale și interraionale. Astfel, fotbalul în Costești nu doar formează noi talente, ci oferă și un cadru activ de implicare pentru toate vârstele, consolidând legătura dintre sport, comunitate și stilul sănătos de viață.

Pe tot parcursul anului, Costeștiul este gazda și participant activ la **competiții raionale, naționale și internaționale**. Zeci de copii urcă anual pe podium la campionate de judo, fotbal, șah și taekwondo, basketball și altele, aducând premii acasă și devenind modele pentru întreaga comunitate.

Această pasiune pentru sport continuă să se dezvolte prin investiții și inițiative curajoase. În anul 2025, **Costești devine primul sat din Republica Moldova, care inaugurează un teren de PADEL**, aducând în mediul rural un sport modern, spectaculos și în plină expansiune la nivel internațional. Cu o infrastructură adaptată și accesibilă tuturor vârstelor, padelul vine să completeze paleta sporturilor practicate în localitate, oferind noi oportunități pentru recreere, mișcare și socializare.

Prin această realizare, Costești își reconfirmă poziția de **lider local în promovarea unui stil de viață activ**, deschis către inovație și preocupat de sănătatea și coeziunea comunității. Sportul nu este doar o activitate, ci o parte vie din identitatea satului – un motor al disciplinei, energiei și mândriei locale.

Eforturile depuse de copii, părinți și antrenori nu au rămas fără rezultate. De-a lungul ultimilor ani, sportivii din Costești au obținut zeci de premii la nivel raional, republican și internațional, în special la:

- Kickboxing;
- Judo;
- Taekwondo;
- Fotbal;
- Șah și dame;
- Tenis de masă
- Basketball;
- Altele.

În semn de apreciere pentru efortul și dedicația lor, cei mai activi și disciplinați elevi ai **Liceului Teoretic „Olimp”** au avut parte de o experiență memorabilă – o călătorie în Marea Britanie pentru a viziona un meci de fotbal pe celebrul **stadion Arsenal**. Promisiunea făcută de primarul **Ilie Ionaș** s-a transformat într-o realitate plină de emoții și inspirație, oferind acestor tineri nu doar o recompensă, ci și un impuls în plus pentru a-și urma visurile cu perseverență și încredere.

4.3. Cultură

Costeștiul este o comunitate în care cultura are rădăcini adânci și continuă să fie catalizator important al coeziunii sociale și al exprimării identitate. Activitatea culturală este diversă, bine organizată și deschisă tuturor categoriilor de vârstă, de la copii la seniori. Costeștiul se bucură de o viață culturală activă, susținută de autoritățile publice locale.

În dorința de a diversifica și moderniza serviciile culturale oferite comunității, vechea Casă de Cultură a fost transformată în **Centrul Multifuncțional Socio-Cultural Costești** – un centru al ideilor și al oamenilor implicați.

În același spațiu **își desfășoară activitatea:**

- **Biblioteca Costești** – transformată radical într-un spațiu modern, dotat cu mobilier nou și echipai IT;
- **Consiliul Local al Tineretului** – care organizează acțiuni civice, educative și participă activ la programe pentru tineret, educație și cultură;
- **Clubul Femeilor Active** – loc de întâlnire și sprijin pentru implicarea femeilor în viața comunității;
- **Clubul persoanelor în etate „Vârsta de Aur”**, - un spațiu de socializare și solidaritate între seniorii comunității;
- **Șezătoarea „Ciocârlia”**, unde se păstrează tradițiile și se cultivă arta lucrului manual.
- **Patru colective artistice cu titlul “Model”** – care mențin tradiția musical-coreografică locală;
- **Ansamblul de dansuri „Botnișoara”** - cu peste 60 de participanți de toate vârstele, ambasadori culturali ai Costeștiului la evenimente raionale și naționale;
- **Clubul de șah Costești** – în proces de constituire, menit să stimuleze gândirea strategică și performanțele intelectual în rândul tinerilor;
- **Muzeul localității** – un proiect ambițios menit să păstreze și să valorifice patrimoniul local.

Centrul reprezintă nu doar un spațiu al artei și tradiției, ci și o **citadelă a limbii române**. Într-o localitate unde limba română a fost, decenii la rând, marginalizată, astăzi ea este **vorbită, prețuită și celebrată cu demnitate**. Prin activitățile găzduite și proiectele desfășurate, Centrul contribuie la consolidarea conștiinței lingvistice și culturale, iar **Sărbătoarea „Limba Noastră cea Română”** continuă să fie celebrată anual ca un simbol al identității și al apartenenței naționale.

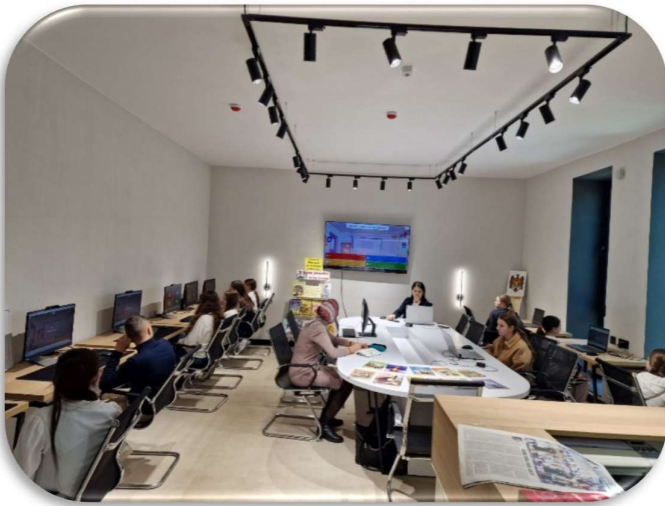
O componentă centrală a activității Centrului Socio-Cultural este descoperirea și promovarea tinerelor talente locale. Zeci de copii și tineri din toate ciclurile de învățământ urcă pe scenă pentru a recita poezii cu o sensibilitate aparte, trăind versurile marelui poet în fața publicului, profesorilor și părinților. Îmbrăcați în costume tradiționale sau ținute festive, acești copii demonstrează că **educația prin cultură formează caractere și leagă generații**.

Evenimentele reprezintă adevărat **act de omagiere a limbii române, a valorilor naționale și a demnității umane**. Cei mai buni sunt premiați cu diplome, cărți și cadouri simbolice, dar pentru toți participanții rămâne emoția scenei și mândria apartenenței la o comunitate care își respectă rădăcinile.

Pe lângă activitățile culturale și artistice, în incinta Centrului are loc și activitatea educațională și civică de profunzime. Prin parteneriate cu Biblioteca Publică, școli dar și cu organizații raionale sau autoritățile publice centrale, se desfășoară:

- a) Lecții, training-uri și sesiuni de informare;
- b) Prezentări de carte, cluburi de lectură, expoziții tematice;
- c) Programe și lansări de proiecte pentru tineri.

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

4

**INFRASTRUCTURĂ
ȘI SERVICII**

IV. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII

Satul Costești beneficiază de o infrastructură tehnico-edilitară în continuă dezvoltare, care reflectă eforturile autorităților locale de a răspunde nevoilor unei comunități aflate în creștere și modernizare. De la rețelele de utilități până la infrastructura rutieră și digitală, progresul este vizibil și contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

1. Alimentarea cu energie electrică și iluminat public

Costeștiul este complet racordat la rețeaua națională de energie electrică, printr-o rețea de distribuție bine întreținută, formată din aproximativ 1900 de piloni de electricitate. În ultimii ani, autoritățile locale au intervenit prompt în cazuri de avarii cauzate de intemperii, menținând starea funcțională a rețelelor de distribuție. Iluminatul public stradal este asigurat pe majoritatea arterelor importante, iar modernizarea sistemului prin instalarea de corpuri de iluminat cu LED și sisteme de control inteligent rămâne o prioritate. În zonele nou construite sau în extindere, se planifică completarea cu piloni echipați cu cabluri corespunzătoare și tehnologii eficiente energetic.

2. Alimentarea cu apă potabilă

Accesul la apă potabilă este una dintre realizările esențiale ale comunității. La acest moment, peste 94% din gospodăriile din sat – adică circa 3200 de familii – sunt conectate la sistemul centralizat de alimentare cu apă. Acesta este deservit de 8 fântâni arteziene, iar rețelele au fost extinse și modernizate în mai multe etape. În paralel, locuitorii continuă să utilizeze fântânile de curte pentru nevoi zilnice, ceea ce implică o responsabilitate constantă pentru controlul calității apei. Autoritatea publică locală desfășoară periodic testări de laborator, însoțite de informări publice privind siguranța consumului apei din surse individuale.

3. Canalizarea și epurarea apelor uzate

În domeniul sanitației, satul Costești face pași importanți spre implementarea unui sistem centralizat de canalizare. În prezent, majoritatea gospodăriilor utilizează sisteme individuale, iar instituțiile publice sunt dotate cu sisteme locale sau improvizate. Cu toate acestea, autoritățile locale au inițiat procesul de proiectare și atragere de fonduri pentru realizarea rețelei de canalizare și construcția unei stații de epurare conforme cu cerințele de mediu. Investițiile în această direcție sunt esențiale pentru protecția resurselor de apă și a sănătății publice.

4. Alimentarea cu gaze naturale

Rețeaua de gaze naturale deservește aproximativ 2800 de gospodării, acoperind peste 84% din locuințele satului. Majoritatea instituțiilor publice sunt conectate la sistem, cu excepția Casei de Cultură. Extinderea rețelei rămâne o provocare, în special în zonele unde costurile de racordare sunt ridicate sau unde lipsesc inițiativele individuale. Totodată, autoritatea publică locală se implică activ în informarea cetățenilor și sprijinirea demersurilor necesare pentru extinderea rețelei în zonele neacoperite.

5. Sistemul de încălzire și eficiența energetică

Majoritatea locuințelor din sat sunt dotate cu cazane autonome pe gaz, care asigură încălzirea eficientă în sezonul rece. Clădirile publice sunt racordate la cazangerii proprii, însă eficiența energetică rămâne un obiectiv important. Sunt necesare lucrări de termoizolare a clădirilor, modernizarea sistemelor de reglaj termic și încurajarea utilizării surselor alternative de încălzire, precum panouri solare sau pompe de căldură. Promovarea educației pentru eficiență energetică în școli este o componentă valoroasă pentru formarea unei generații responsabile și informate.

6. Rețeaua de drumuri și transport public

Rețeaua rutieră din Costești însumează 72 km, repartizată pe 135 de străzi. Dintre acestea, 30 km sunt acoperiți cu pietriș, iar 17 km beneficiază de asfalt. Reabilitarea drumurilor – în special a celor principale și a celor care duc spre instituțiile publice – este o necesitate constantă. Localitatea este traversată de drumul de interes local L461, care o conectează rapid cu Ialoveni și, mai departe, cu Chișinăul, prin drumul național R3. Transportul public este bine dezvoltat, cu 38 de curse zilnice (tur-retur) spre oraș, asigurând o mobilitate adecvată. Cu toate acestea, singura stație de așteptare modernizată necesită reparații. Pentru dezăpezirea drumurilor în sezonul rece, primăria colaborează cu operatori economici locali, neavând în dotare utilaje proprii.

7. Fondul locativ și dezvoltarea urbană

Satul Costești are un fond locativ în creștere, format din circa 3400 de locuințe individuale. Populația satului este stabilă și în ușoară creștere, cu o tendință pozitivă privind natalitatea și formarea de noi familii. Suprafața locativă totală se ridică la peste 240.000 m². În ultimii ani, s-a observat o creștere a cererii pentru construcții noi, în special în rândul tinerelor familii, ceea ce implică necesitatea extinderii infrastructurii edilitare și urbanistice.

8. Telecomunicații și digitalizare

Accesul la servicii de telefonie mobilă și internet este asigurat de toți operatorii naționali – Orange, Moldcell și Moldtelecom – cu acoperire stabilă în întreaga localitate. Telefonie fixă este funcțională în peste 700 de gospodării, iar internetul prin fibră optică sau rețele mobile este accesibil în proporție majoritară. Digitalizarea administrației publice locale se află în curs de dezvoltare, iar obiectivul pe termen mediu este implementarea unor platforme online pentru servicii administrative și transparență bugetară. Introducerea formularisticii digitale, a avizărilor electronice și a accesului public la datele bugetare sunt pași esențiali spre modernizarea actului administrativ.

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

5

**REALIZĂRILE
PRIMĂRIEI
2023-2025**

V. REALIZĂRILE PRIMĂRIEI ÎN PERIOADA 2023-2025

În perioada 2023 – 2025, satul Costești a intrat într-o etapă remarcabilă de **transformare și dezvoltare accelerată** – o adevărată înflorire comunitară. Cu o viziune clară și o abordare pragmatică, **primarul satului Ilie Ionaș** a reușit să transforme provocările în oportunități și să deschidă uși către finanțări importante, parteneriate strategice și proiecte cu impact real în viața oamenilor.

În ultimii ani, Costești a devenit un **exemplu demn de progres și bună guvernare locală**, un loc unde investițiile nu rămân pe hârtie, ci prind viață în proiecte frumoase. **Drumuri asfaltate, apeducte reabilite, spații verzi amenajate, școli și grădinițe modernizate, servicii medicale îmbunătățite**, fiecare realizare a fost o promisiune împlinită, un pas sigur spre sporirea calității vieții fiecărui locuitor.

De la **infrastructură modernizată**, proiecte consistente în domeniul **educației, culturii, tineretului și sportului**, până la **sănătate, protecția mediului, asistență socială și dezvoltarea economică a satului**.

Fiecare inițiativă a fost gândită strategic și implementată cu grijă și responsabilitate, reflectând un stil de leadership bazat pe acțiune, transparență și rezultate.

Primarul satului și echipa sa, a adus resurse consistente, precum și a mobilizat echipa de a performa și inspira încredere unei întregi comunități. Alături de echipa sa, administrația locală a devenit **un motor al dezvoltării**, iar satul Costești – **model de succes pentru țară și întreg raion**.

1. INFRASTRUCTURĂ ȘI MODERNIZAREA LOCALĂ – DRUMURI, APĂ ȘI ACCES

Primăria Costești, cu suportul financiar al **Agenciei de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)**, a demarat reconstrucția drumului care asigură accesul către exploatațile agricole din sat. Modernizarea acestui drum va facilita transportul produselor agricole, va îmbunătăți condițiile de muncă ale fermierilor și va contribui la dezvoltarea economică a comunității rurale.

Denumirea lucrării: Reconstrucția drumului ce face acces la exploatațile agricole din satul Costești, r. Ialoveni

Perioada realizării: 2025-2026

Sursa de finanțare: Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) și bugetul local.

Bugetul total: 4.527,73 mii MDL

Suma aprobată: 2.330,00 mii MDL

Contribuția APL: 2.197.73 mii MDL

În anul 2025, satul Costești beneficiază de finanțare în cadrul Programului Guvernamental „Europa este aproape”, destinat modernizării drumurilor locale.

Valoarea totală a proiectului este de 10,156 milioane lei și vizează reabilitarea și construcția străzilor pentru a asigura un trafic mai sigur, confortabil și o infrastructură modernă pentru locuitori.

Această investiție contribuie semnificativ la dezvoltarea durabilă a comunității noastre și îmbunătățirea calității vieții.

Denumirea lucrării: Lucrări de construcție a drumurilor s. Costești

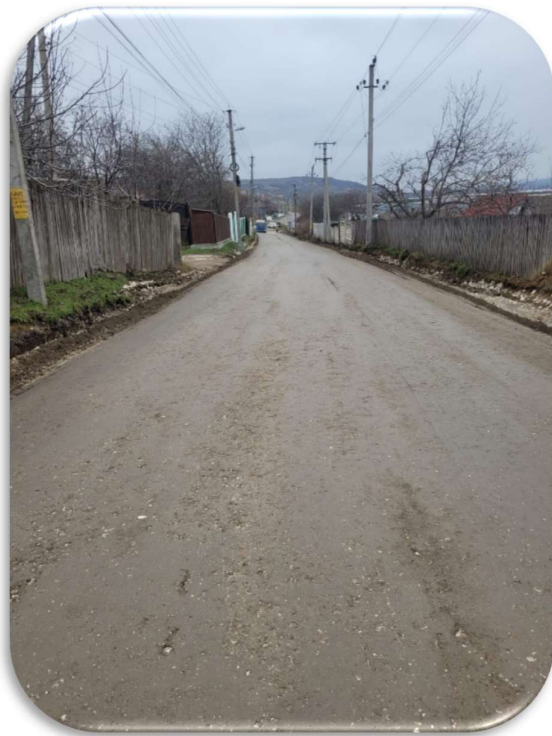
Perioada realizării: 2025

Sursa de finanțare: Bugetul local

Bugetul total: 10.156 mii MDL

Contribuția locuitorilor: 1.156,00 mii MDL

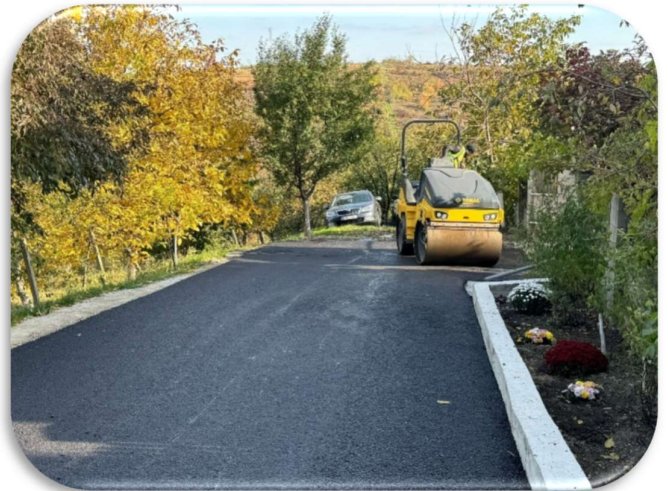
Strada Alexandru cel Bun

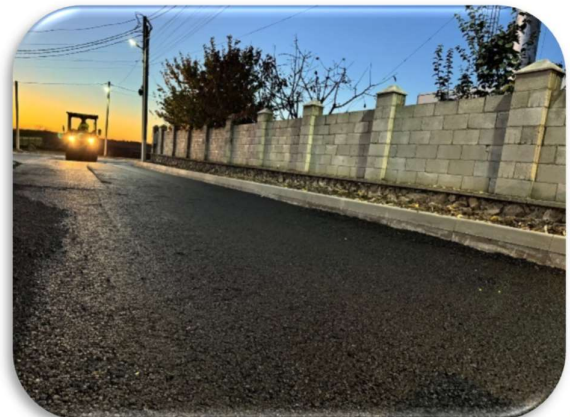
strada Lidia Istrati

**str. Daniil Sihu, regiunea Furnicaru,
sectorul 6.**

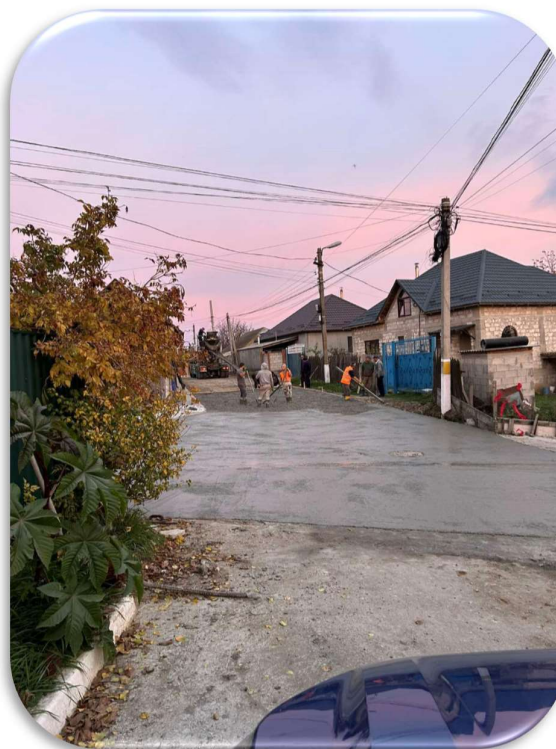
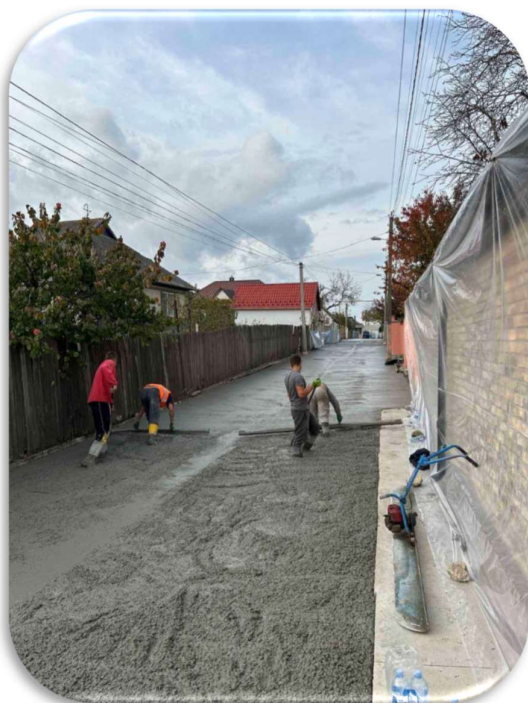
Str. Brăila - asfaltarea drumului

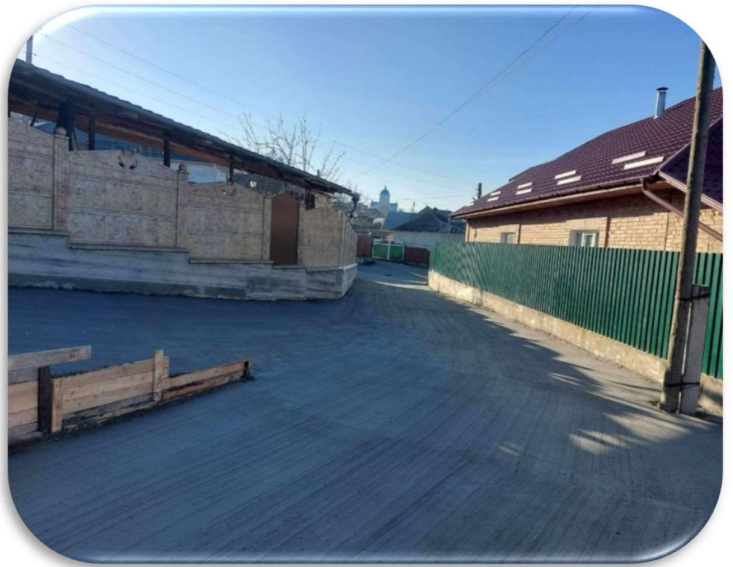
Str. Nucarilor - betonare

Reparația unei porțiuni de drum pe str. Alexei Mateevici - intersecție cu str. Miorița și pe strada Morilor.

Lista străzilor reparate/construite/betonate din s. Costești pentru anii 2024-2025

Str.Sf.Nicolae L-154m-Fedea Dogot	Str. Sesul Girlei
Str.Al.Cel Bun	Str. Turnul Alb
Str. Nucarilor	Str. Nucarilor
Str. Unirii	Str. Mihai Sadoveanu
Str. Codreni	Str. Mihai Kogalniceanu
Str. Cetatea Alba	Str. Unirii
Str. Morilor	Str. Bucuresti
Str. Mateevici	Str. Constanta
Str.Trandafirilor	Str. Hanul Vechi
Str. Dimitrie Cantemir	Str. Alexei Mateevici
Str. Decebal	Str. Mihai Sadoveanu
Str. Braila	Str. Miorita
Str. Lidia Istrati	Str. Stefan cel Mare
Str. 27 august	Str. Vasile Mereacre
Str. Alecu Russo	Str. In deal la Cruce
Str. Constantin Stamati	Str. Mihail Sihastru
Str. Sf. Nicolai	Total: 33 de străzi Suma: 11.417,6 mii lei

Drumuri agricole:

6 stații de așteptare:

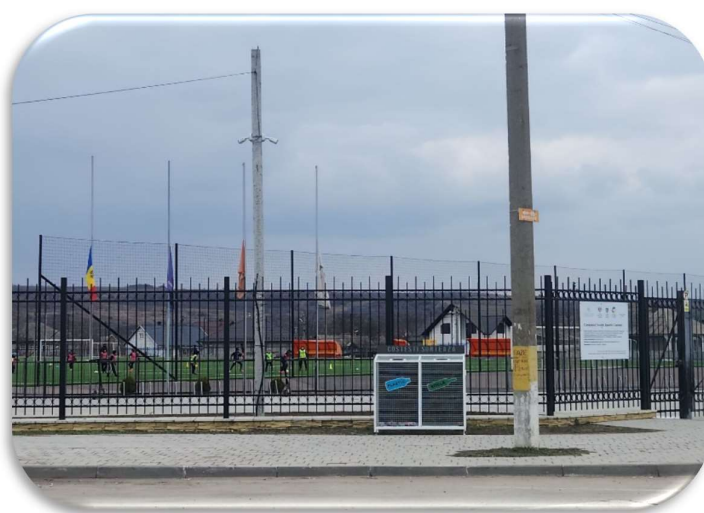
Bănci pentru locuri publice

Semnalizatoare specializate

Tomberoane

Un proiect esențial pentru asigurarea accesului la apă potabilă de calitate în satul Costești, realizat prin construirea apeductului magistral între Pojăreni și Costești.

Valoarea totală a investiției: 61.935.115 lei

Din care 55.743.354 lei sunt finanțați de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin Fondul Național de Dezvoltare a Regiunilor și Localităților (FNDRL).

Contribuția locală, în sumă de 6.191.761 lei, este asigurată de Consiliul raional Ialoveni, Primăria Costești și Primăria Pojăreni.

Proiectul este gestionat și implementat cu sprijinul Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL) și va asigura infrastructură modernă pentru alimentarea cu apă a comunității.

Denumirea proiectului: Construcția apeductului magistral Pojăreni - Costești

Perioada realizării: 2025 -

Sursa de finanțare: Fondul Național de Dezvoltare a Regiunilor și Localităților (FNDRL), Consiliul Raional Ialoveni, APL Costești

Bugetul total: 61.935,12 mii MDL

Contribuția locală: 6.197,76 mii MDL

2. EDUCAȚIE

Pentru asigurarea condițiilor sigure și funcționale în procesul educațional, Guvernul Republicii Moldova a alocat fonduri importante pentru reparația integrală a acoperișului Gimnaziului Costești.

Liceul Teoretic „Olimp” din Costești a fost desemnat oficial „Școală Model” – un statut care reflectă standardele ridicate de infrastructură, dotare și abordare educațională modernă.

Această includere a fost posibilă datorită unei reforme structurale curajoase – fuziunea cu Gimnaziul Costești în anul 2024 – care a permis consolidarea resurselor și îmbunătățirea calității actului educațional.

Denumirea lucrării: Acoperișul L.T:
Olimp bl. 2

Perioada realizării: 2024-2025

Sursa de finanțare: Bugetul local

Bugetul total: 3.857,10 mii MDL

[!] Suplimentar:

- **Table interactive** - 50.000 EU;
- **Școala model** - vor fi executate lucrări de renovare a blocului 1 și 2 a L.T. Olimp cu valoarea de 2.5 mil EURO

Pentru asigurarea condițiilor sigure și funcționale în procesul educațional, Guvernul Republicii Moldova a alocat fonduri importante pentru reparația integrală a acoperișului Gimnaziului Costești.

Liceul Teoretic „Olimp” a fost dotat cu un autobuz școlar modern, care asigură transportul zilnic al elevilor din satele Molești și Zîmbreni.

Beneficii pentru comunitate:

- Acces facil și sigur la educație pentru elevii din localitățile învecinate;
- Reducerea absenteismului și creșterea motivației școlare;
- Susținerea echității educaționale în mediul rural.

Această dotare răspunde unei nevoi reale și urgente a instituției și contribuie la buna desfășurare a procesului educațional.

Denumirea lucrării: Autobuz școlar nou pentru L.T. Olimp Costești

Perioada realizării: 2024

Sursa de finanțare: donație din partea Guvernului Republicii Moldova

Bugetul total: cca. 50.000 EUR

Proiectului național de îmbunătățire a condițiilor de igienă și sanitație în instituțiile de învățământ, derulat de Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL).

Proiectul prevede modernizarea completă a grupurilor sanitare, pentru a asigura condiții igienice sigure și moderne elevilor și personalului didactic. Valoarea totală a finanțării este de 775.000 lei.

Denumirea proiectului Îmbunătățirea condițiilor de igienă și sanitație în instituțiile de învățământ

Perioada realizării: 2025 - prezent

Sursa de finanțare: Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală

Bugetul total: 775,00 mii MDL

Suma aprobată: 736,25 mii MDL

Bugetul local: 38,75 mii lei

Primăria satului Costești a realizat un important proiect de infrastructură educațională, vizând **renovarea acoperișului la galeriile Grădiniței nr. 1**. Investiția a avut drept scop asigurarea unui spațiu sigur, protejat și durabil pentru copiii preșcolari, precum și pentru cadrele didactice.

Denumirea lucrării: Renovarea acoperișului la galeriile Grădiniței nr. 1

Perioada realizării: 2024

Sursa de finanțare: DDRM, Guvernul României, buget local.

Bugetul total: 239,89 mii MDL

Suma aprobată: 195,5 mii MDL

Bugetul local: 44,39 mii lei

Primăria Costești implementează un proiect amplu destinat extinderii și modernizării infrastructurii preșcolare prin crearea de grupe noi de creșă în cadrul Grădiniței nr. 1 „Andrieș”. Proiectul include și lucrări de termoizolare a două blocuri existente, contribuind la eficiența energetică și confortul termic al copiilor și personalului.

În același timp, a fost înaintat un proiect de termoizolare și reabilitare a fațadei Grădiniței nr. 5 „Alunelul”, în valoare de aproximativ 990.000 lei, cu suportul Programului „Mă Implic” al Guvernului Elveției. Acest proiect vizează creșterea eficienței energetice, reducerea costurilor de întreținere și crearea unui mediu mai sigur și mai confortabil pentru copii.

Denumirea lucrării: Crearea grupelor noi de creșă-grădiniță nr. 1 Andrieș (Termoizolarea a două blocuri)

Perioada realizării: 2025 - prezent

Sursa de finanțare: Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală

Bugetul total: 1.616,09 mii MDL

Suma aprobată: 1.500,00 mii MDL

Bugetul local: 116,09 mii MDL

Denumirea lucrării: Termoizolare și renovarea fațadei Grădiniței nr. 5 Alunelul

Perioada realizării: în așteptare

Sursa de finanțare: Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală

Bugetul total: 989,84 mii MDL

Suma aprobată: 789,84 mii MDL

Bugetul local: 200,00 mii MDL

3. CULTURĂ, TINERET ȘI SPORT

Primăria Costești implementează un proiect destinat domeniului culturii. Proiectul „**Satul European – Reabilitarea Centrului Multifuncțional Socio-Cultural Costești**” vizează modernizarea sistemului de încălzire, ventilație și climatizare a unuia dintre cele mai importante spații comunitare din localitate. Aflat în proces de implementare, proiectul este finanțat de **Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL)** și are un impact semnificativ asupra confortului, eficienței energetice și accesibilității evenimentelor culturale și civice organizate în centru.

Denumirea lucrării: Reabilitarea Centrului Multifuncțional Socio-Cultural (sistemul de încălzire, ventilație și condiționare)

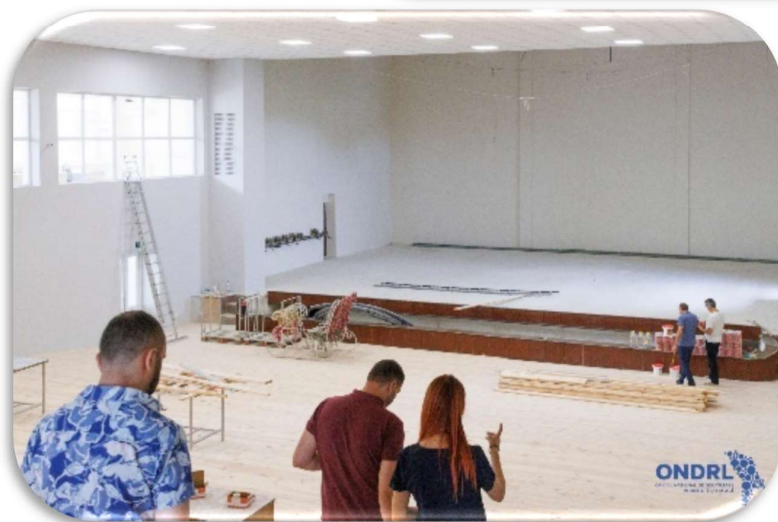
Perioada realizării: 2025 - prezent

Sursa de finanțare: Satul European 2

Bugetul total: 10.325,02 mii MDL

Suma aprobată: 8.500,00 mii MDL

Bugetul local: 1.825,02 mii MDL

Proiectul de proiectare a fațadei Casei de Cultură din Costești este o inițiativă finanțată integral din bugetul local, menită să contribuie la modernizarea imaginii edificiului cultural central al comunității. Scopul este de a oferi o viziune arhitecturală contemporană, adaptată cerințelor estetice și funcționale actuale.

Denumirea proiectului: Fațada Casei de Cultură

Perioada realizării: 2024- prezent

Sursa de finanțare: bugetul local

Bugetul total: 237,0 mii lei (proiectare)

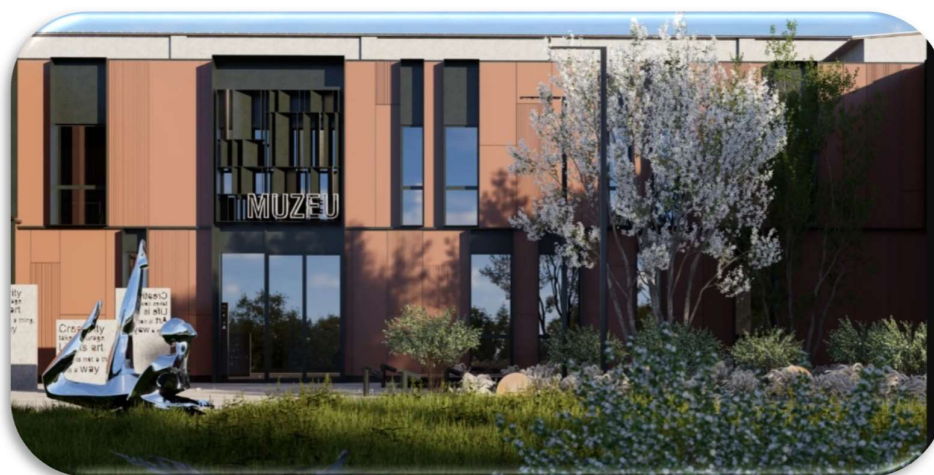
Primăria Costești a lansat procesul de **proiectare a unui nou Muzeu al Satului**, care va reflecta specificul istoric și cultural al comunității. Investiția este susținută **exclusiv din bugetul local**, cu o valoare totală estimată de **237,6 mii lei**. Clădirea va reprezenta un spațiu modern de expunere și educație culturală, menită să conserve și să promoveze patrimoniul local pentru generațiile viitoare.

Denumirea proiectului: Muzeu al Satului

Perioada realizării: 2024- prezent

Sursa de finanțare: bugetul local

Bugetul total: 237,6 mii lei (proiectare)

Biblioteca din Costești a fost reconcepută ca un **Centru modern de Cunoaștere a Literaturii Române și Universale**, un spațiu dedicat educației, lecturii și tehnologiei. Proiectul, finanțat de **DDRM, Guvernul României și Cartea Unește Lumi**, are o valoare totală de **1,395.05 mii lei**, din care **469,2 mii lei** au fost obținuți prin proiect, iar **925,83 mii lei** reprezintă contribuția autorității locale. Noul centru este dotat cu echipamente moderne, mobilier funcțional, calculatoare și o colecție diversificată de cărți, fiind gândit ca un hub educațional și cultural pentru toate vârstele.

Denumirea lucrării: Transformarea Bibliotecii din Costești în Centrul de Cunoaștere a Literaturii Române și Universale.

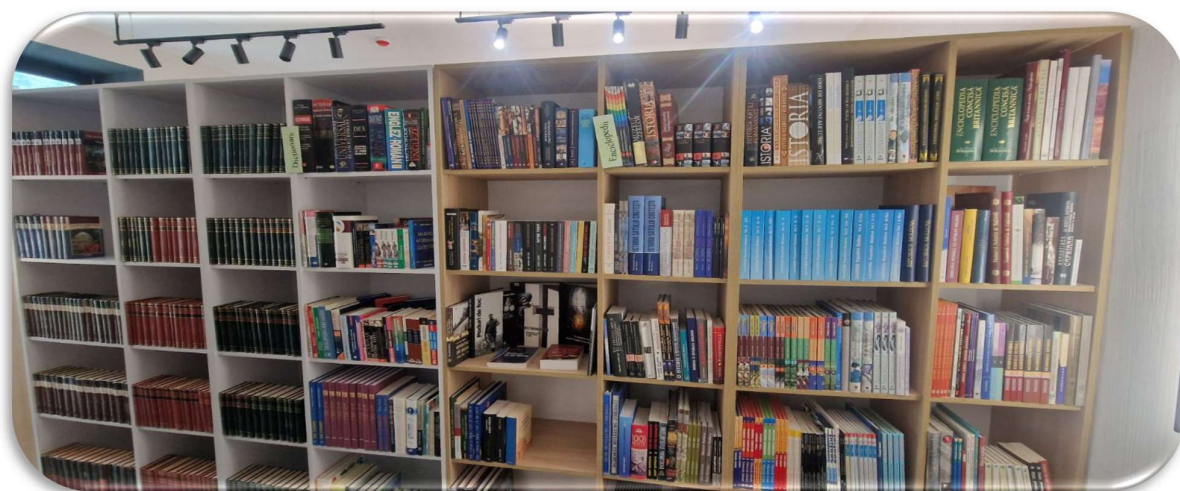
Perioada realizării: 2024

Sursa de finanțare: DDRM, Guvernul României, Cartea Unește Lumi

Bugetul total: 1.395,05 mii MDL

Suma aprobată: 469,2 mii MDL

Contribuția APL: 925,83 mii MDL

Proiectul presupune înființarea unui parc unic în Republica Moldova, care are scopul de a aduce **omagiu marilor minți basrabene** care, prin inovațiile lor, au contribuit la progresul științei, tehnologiei și culturii. Prin acest proiect, dorim să inspriăm generațiile tinere și să promovăm excelența intelectuală a neamului.

În domeniul cultural, un pas important a fost realizat prin aprobarea proiectului **„Comoditate și Eleganță în Cultură – Creăm condiții pentru promovarea culturii românești”**, finanțat de DRRM (Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova). Proiectul prevede achiziționarea de fotolii teatrale moderne pentru sala mare a Casei de Cultură și are o valoare totală de 1,27 milioane lei, dintre care 1,2 milioane sunt finanțare nerambursabilă, iar diferența de 74.200 lei este asigurată din bugetul local.

Denumirea proiectului: Aleea 100 de inventatori Basarabeni

Perioada realizării: în așteptarea rezultatelor

Sursa de finanțare: DAR 3+1 (Biroul Relații cu Diaspora)

Bugetul total: 677,00 mii MDL

Suma aprobată: 300,00 mii MDL

Contribuția APL, locuitorii și diaspora: 377,00 mii MDL

Denumirea proiectului: Comoditatea și Eleganță în Cultură – creăm condiții pentru promovarea culturii românești

Perioada realizării: 2025 -

Sursa de finanțare: DRRM 2025

Bugetul total: 1.274,20 mii MDL

Suma aprobată: 1.200,00 mii MDL

Contribuția APL: 74,20 mii MDL

Primăria satului Costești, împreună cu autoritățile raionale și centrale, a inițiat și consolidat un **program amplu de sprijin pentru Școala sportivă pentru copii și tineret**, recunoscând importanța educației fizice în dezvoltarea armonioasă a noii generații.

În anul **2024**, instituției i-au fost alocate **1,5 milioane lei** din bugetul de stat, iar în **2025**, suma a crescut semnificativ la **5,7 milioane lei**, contribuind astfel la modernizarea infrastructurii sportive și extinderea programelor educaționale. Aceste investiții au permis **crearea unor condiții optime pentru formarea sportivă**, dotarea cu echipamente, atragerea de antrenori calificați și dezvoltarea activităților competiționale. Ne exprimăm speranța că și în **2026** vom putea menține sprijinul pentru această instituție esențială în viața comunității.

Denumirea realizării: Deschiderea Școlii Sportive pentru Copii și Tineret Costești

Perioada realizării: 2024-2025

Sursa de finanțare: buget de stat / buget APL

Bugetul total: 2024 – 1.500,00 mii MDL;
2025 – 5.700,00 mii MDL.

4. SĂNĂTATE

Ambulanță nouă a fost recepționată la punctul de **asistență medicală de urgență PAMU Costești**, dotată după cele mai noi și riguroase cerințe.

Autospeciala este procurată în cadrul proiectului finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei cu suportul Ministerului Sănătății al RM, este foarte necesară și utilă pentru locuitorii satului nostru și localităților învecinate. Aducem sincere mulțumiri din partea locuitorilor satului Costești către Guvernul Republicii Moldova pentru această achiziție.

Unul dintre proiectele aflate în **așteptare de finanțare** este cel privind **reabilitarea cabinetului de fizioproceduri din cadrul Centrului de Sănătate Costești**, depus în cadrul programului KUSANONE – Ambasada Japoniei. Proiectul, în valoare de peste **944.000 lei**, are ca scop modernizarea serviciilor de reabilitare și recuperare medicală oferite locuitorilor.

Denumirea proiectului:

Reabilitarea cabinetului de fizioproceduri din cadrul Centrului de Sănătate Costești

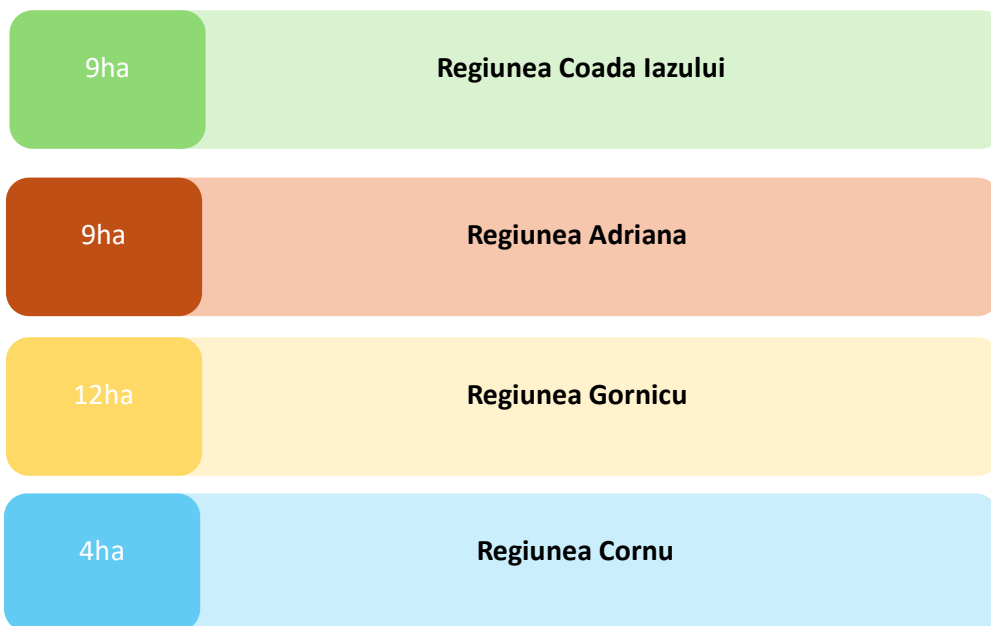
Perioada realizării: s-a depus dosarul

Sursa de finanțare: Ambasada Japoniei (programul Kusanone)

Bugetul total: 944,12 mii MDL

5. PROTECȚIA MEDIULUI ȘI AGRICULTURĂ

În luna noiembrie 2024 s-a desfășurat o acțiune importantă de sădire a puiștilor de salcâm, frasin și altor soiuri, pe o suprafață totală de 34 hectare, în diferite sectoare ale satului Costești. Aceste lucrări au fost efectuate în cadrul Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru anii 2023-2032, cu susținerea Ministerului Mediului, sub egida Președintelui Republicii Moldova, doamna Maia Sandu.

În cadrul eforturilor de îmbunătățire a infrastructurii locale și protecție împotriva inundațiilor, a fost depus dosarul pentru a doua etapă a proiectului „**Curățarea și reabilitarea canalului** cu nr. cadastral 5515209.275, .357, .358, din centrul satului Costești” la Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului (cPM).

Principalele componente ale proiectului:

1. *Reabilitarea albiei canalului pe o lungime de aproximativ 1.057 metri liniari, cu lucrări de excavare, nivelare a taluzurilor și consolidarea acestora prin elemente din beton armat;*
2. *Montarea a două podețe cu lungimea de 3 metri și tuburi cu diametrul de 1600 mm, pentru a asigura accesul pietonal și rutier;*
3. *Curățarea canalului prin eliminarea deșeurilor și a copacilor crescuți necontrolat, asigurând astfel circulația normală a apelor către râul Botna;*
4. *Stabilizarea malurilor în zonele vulnerabile, prin utilizarea plăcilor din beton armat și alte materiale, pentru prevenirea eroziunii și alunecărilor de teren.*

Acest proiect este esențial pentru protejarea locuințelor și terenurilor din centrul satului, contribuind la o gestionare eficientă a apelor pluviale și la creșterea siguranței comunității.

Denumirea proiectului: Curățarea și reabilitarea canalului din centrul satului Costești

Perioada realizării: s-a depus dosarul

Sursa de finanțare: Oficiul Național pentru Investiții și Proiecte de Mediu, bugetul local

Bugetul total: 4.434,05 mii MDL

Contribuția finanțatorului: 3.990,65 mii MDL

Contribuția APL: 443,41 mii MDL

Satul Costești face un pas important spre un **mediu mai curat** și o comunitate responsabilă prin implementarea unui proiect ambițios de management integrat al deșeurilor.

Obiectivele-cheie ale proiectului:

Dotarea gospodăriilor cu **2.480 tomberoane** pentru colectarea selectivă a deșeurilor;

Organizarea sistemului de colectare separată: sticlă, hârtie, plastic, metal și deșeuri electronice;

Valorificarea periodică a deșeurilor reciclabile prin vânzare, în parteneriat cu serviciul de salubritate;

Transportul și depozitarea în condiții conforme cu standardele de protecție a mediului.

Acest proiect poziționează Costești drept o localitate-pilot în domeniul sustenabilității și protecției mediului, demonstrând că și satele pot implementa practici ecologice moderne, eficiente și responsabile.

Denumirea proiectului: Management integrat al deșeurilor Costești

Perioada realizării: 2024-2025

Sursa de finanțare: Oficiul Național pentru Investiții și Proiecte de Mediu, bugetul local

Bugetul total: 1.980,00 mii MDL

Contribuția APL: 198,15 mii MDL

Satul Costești a obținut finanțarea pentru un proiect strategic de construcție a unui sistem de irigare modern, menit să asigure gestionarea eficientă a apei pentru cel puțin **46 hectare** de teren agricol. Beneficiarii direcți ai proiectului sunt **5 agenți economici** și **36 agricultori locali**, implicați în cultivarea pomilor fructiferi și viței de vie.

Impact estimat:

- Creșterea productivității agricole;
- Reducerea riscurilor climatice;
- Sprijin direct pentru dezvoltarea economică rurală;
- Un pas concret spre o agricultură sustenabilă și competitivă în sat.

Denumirea proiectului: Sistem de irigare pentru agricultură locală

Perioada realizării: 2024-2025

Sursa de finanțare: UCIP IFAD în cadrul programului de transformare a zonei rurale.

Bugetul total: 8.700,00 mii MDL

Contribuția APL: 872,00 mii MDL

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

6

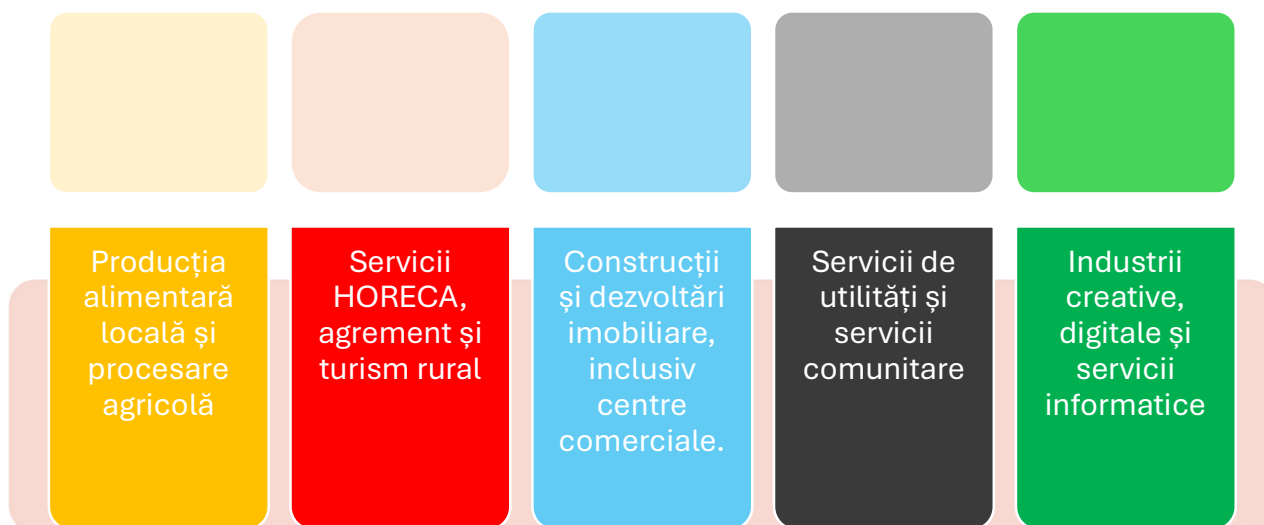
**COSTEȘTI PENTRU
INVESTITORI**

VI. COSTEȘTI PENTRU INVESTITORI

Satul Costești reprezintă una dintre cele mai promițătoare locații pentru investiții din zona rurală a Republicii Moldova, datorită poziționării geografice strategice, accesului facil la Chișinău și potențialului economic în plină ascensiune. Situat la doar **17 km de capitală** și conectat prin rețeaua rutieră **R3 și L461**, Costești oferă condiții logistice excelente pentru dezvoltarea de afaceri care vizează atât piața locală, cât și zona metropolitană a Chișinăului.

Comunitatea numără peste 10.000 de locuitori, ceea ce plasează Costeștiul în fruntea localităților rurale ca mărime demografică și potențial de consum. Structura populației este predominant activă, cu o proporție considerabilă de tineri și familii aflate în plin proces de construire a unui stil de viață stabil și modern. Această realitate demografică susține cererea pentru locuințe, servicii, produse alimentare, educație, sănătate și divertisment. În prezent, în sat sunt înregistrate oficial 90 de entități economice, cu o activitate diversificată în comerț, servicii, construcții, transport, agricultură și industrie alimentară. Mediul antreprenorial este caracterizat de inițiativă locală, costuri de operare reduse, forță de muncă accesibilă și deschidere față de colaborare. Există deja câteva afaceri de referință la nivel local care demonstrează capacitatea satului de a susține investiții pe termen lung.

Costeștiul beneficiază de infrastructură de bază dezvoltată: acces la energie electrică, apă potabilă, rețea de gaz, internet de mare viteză și transport public regulat. În paralel, autoritatea publică locală încurajează investițiile private prin oferirea de sprijin informațional, cooperare administrativă eficientă și disponibilitatea de a crea parteneriate public-private pentru dezvoltarea de proiecte comune. Printre domeniile de interes pentru investitori.

**REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI**

PARTEA

7

**COMUNICARE CU
CETĂȚENII**

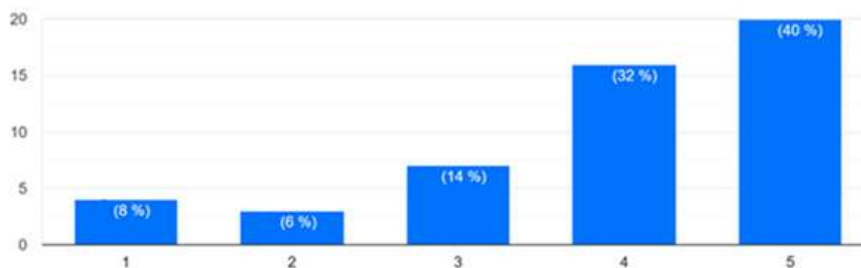
VII. COMUNICAREA CU CETĂȚENII

Comunicarea eficientă dintre administrația publică locală și cetățenii este esențială într-o guvernare modernă și deschisă. La Costești acest proces cunoaște o dezvoltare progresivă, reflectând atât eforturile Primăriei de a fi prezentă și transparentă, cât și deschiderea comunității față de dialog, participare și responsabilitate civică.

Pentru a înțelege mai bine nevoile, prioritățile și nivelul de implicare al locuitorilor, **echipa Centrului de Politici și Inițiative (CPI)** a desfășurat o evaluare participativă, utilizând metoda **chestionarului online adresat cetățenilor din Costești**. Această consultare a urmărit să surprindă perspectivele reale ale comunității în ceea ce privește **comunicarea cu Primăria, încrederea în administrația locală**, precum și **disponibilitatea de implicare civică și opiniile privind dezvoltarea satului**. Răspunsurile colectate reflectă opinii relevante din partea comunității, fiind utile în înțelegerea percepțiilor actuale și a nivelului de implicare civică.

Gradul de satisfacție generală este unul predominant pozitiv: 72% dintre respondenți au oferit nota 4 sau 5 (dintr-un maxim de 5) pentru activitatea Primăriei Costești, iar doar 6% au acordat note joase (1 sau 2). Aceste rezultate reflectă o încredere generală în munca desfășurată de administrația locală în ultimii ani.

În general, cât de mulțumit(ă) sunteți de activitatea Primăriei Costești?

La întrebarea dacă **administrația locală acționează în interesul comunității**, 28% dintre cetățeni au răspuns „Da, într-un mod clar”, iar 58% au spus că „în mare parte da”. Doar 14% au exprimat rezerve.

De asemenea, majoritatea respondenților percep relația dintre locuitori și Primărie ca fiind **deschisă și constructivă** (34%) sau „destul de bună, dar perfectibilă” (58%). Aceste cifre confirmă o bază sănătoasă de colaborare între autoritate și cetățeni, cu potențial clar de dezvoltare.

Cum ați descrie relația dintre locuitorii satului și autoritățile locale?

În ceea ce privește receptivitatea la problemele și sesizările cetățenilor, 80% dintre participanți au oferit nota 4 sau 5, semnalând că Primăria este **accesibilă, răspunde la solicitări și menține un dialog constant cu locuitorii**. Este un indicator important al deschiderii administrației spre implicare civică.

Respondenții au fost invitați să enumere problemele principale cu care s-au confruntat în ultimii doi ani, precum și realizările pe care le consideră importante. Printre **problemele cel mai frecvent menționate** se regăsesc:

- Lipsa finalizării canalizării;
- Problemele legate de câinii vagabonzi;
- Necesitatea unei gestionări mai bune a gunoiului și salubrității

Pe de altă parte, cetățenii au remarcat și **realizări importante** ale administrației:

- Investițiile în educație și infrastructura școlară și preșcolară;
- Inițierea sau avansarea unor proiecte de canalizare și iluminat stradal;
- Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și prezența activă a Primăriei pe rețelele sociale;
- Sprijinirea tinerilor, organizarea de evenimente și crearea de spații comunitare.

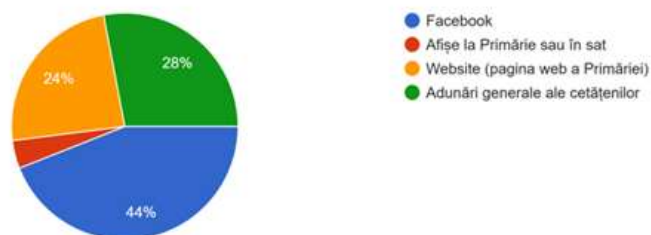
Percepția **asupra activității primarului** este în mod clar favorabilă. La întrebarea de evaluare generală, 88% dintre cetățeni au acordat nota 4 sau 5, reflectând încrederea acumulată în mandatul acestuia. De asemenea, mulți dintre respondenți au menționat în mod direct implicarea activă a primarului în proiectele comunității, comunicarea transparentă și prezența constantă în teren, ca semne ale unei conduceri eficiente și apropiate de cetățeni.

În ceea ce privește **activitatea consiliului local**, aprecierile au fost mai echilibrate: aproximativ 60% dintre cetățeni au exprimat o părere pozitivă (notele 4 și 5), iar 30% au fost mai reținuți, menționând că activitatea consilierilor nu este suficient de vizibilă sau nu se cunosc suficiente informații despre deciziile adoptate. Aceasta sugerează o oportunitate clară de îmbunătățire a **transparenței decizionale** și a comunicării publice din partea consilierilor locali.

Majoritatea respondenților au declarat că **se informează în primul rând prin rețelele sociale, în special pagina oficială de Facebook a Primăriei Costești**, urmată de comunicarea directă cu primarul sau funcționarii din primărie. Totodată, un segment important a menționat **informațiile aflate prin vecini, rude sau cunoscuți**, ceea ce sugerează rolul încă puternic al comunicării informale în mediul rural.

Alte canale, precum site-ul oficial al primăriei, panourile informative sau întâlnirile publice, sunt mai puțin frecvent utilizate sau cunoscute.

Ce metode de comunicare vi se par cele mai utile pentru a fi informat(ă) despre activitatea Primăriei?

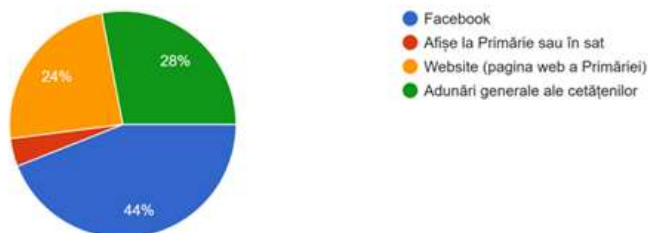
Întrebați cum evaluează **gradul de transparență și acces la informații**, cetățenii au avut opinii împărțite:

- Unii consideră că primăria a devenit mai deschisă în ultimii ani, datorită postărilor regulate pe rețele sociale și consultărilor publice.
- Alții și-au exprimat dorința de **mai multă claritate privind bugetul local, achizițiile publice și proiectele planificate**, precum și crearea unor platforme de consultare mai interactive.

Deși o parte dintre respondenți au participat anterior la adunări cetățenești, audieri sau consultări, **nivelul general de implicare civică rămâne scăzut**. Mulți locuitori recunosc că nu știu cum pot participa sau că nu sunt obișnuiți cu astfel de procese. Această realitate indică o oportunitate importantă pentru administrația locală: **dezvoltarea unor mecanisme**

mai accesibile, creative și transparente de consultare și implicare a comunității, inclusiv prin mijloace digitale, evenimente tematice sau grupuri consultative.

Ce metode de comunicare vi se par cele mai utile pentru a fi informat(ă) despre activitatea Primăriei?

O întrebare distinctă a vizat percepția cetățenilor față de activitatea primarului Ilie Ionaș. Răspunsurile majoritare au fost favorabile, cei mai mulți apreciind disponibilitatea, implicarea directă și dorința acestuia de a rezolva problemele comunității. Mulți cetățeni au remarcat că „primarul este mereu prezent”, „ascultă oamenii” și „răspunde mesajelor pe rețele sociale” – elemente care contribuie la încrederea publică.

CONCLUZIE GENERALĂ

Elaborarea Cărții de vizită a satului Costești reprezintă un demers strategic de consolidare a imaginii locale, de promovare a valorilor comunitare și de evidențiere a potențialului de dezvoltare durabilă. Prin structurarea riguroasă a conținutului, integrarea de date actualizate, prezentarea proiectelor realizate și planificate, precum și reflectarea vieții sociale, culturale și economice, această publicație oferă o radiografie complexă și accesibilă a localității.

Documentul contribuie nu doar la creșterea transparenței și informării cetățenilor, ci și la atragerea investițiilor, întărirea identității locale și valorizarea resurselor umane și naturale ale satului. Cartea este rezultatul unei colaborări eficiente între administrația locală și societatea civilă, prin implicarea activă a Centrului de Politici și Inițiative (CPI), și va servi ca instrument util de comunicare instituțională, planificare strategică și mobilizare comunitară.

Având în vedere faptul că majoritatea constatărilor, recomandărilor și analizei contextuale din acest demers sunt transpuse în acțiuni și servicii concrete dezvoltate în colaborare cu CPI, autoritatea publică locală își asumă angajamentul de a continua procesul de îmbunătățire și modernizare a guvernării locale într-un mod participativ, eficient și sustenabil.

REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA COSTEȘTI
RAIONUL IALOVENI

CENTRUL
DE POLITICI
ȘI INIȚIATIVE